

Всі ви знаєте, що провідним видом діяльності дитини в 4-6 років є гра.

Гра як провідна діяльність дітей дошкільного віку відрізняється рядом особливостей. Виникнувши в ранньому дитинстві на основі наслідування і маніпулятивних дій з предметами, вона на протязі дошкільного періоду стає для дитини формою активного творчого відображення оточуючого світу. У процесі ігрової діяльності природно і невід'язливо виховується поведінка дітей і коригується їх мовна функція. Виправляється не мовленнєве порушення саме по собі, а виховується мовна діяльність у структурі ігрової діяльності і в зв'язку з нею.

Як метод навчання дітей у групі, гра постає у двох видах:

1) власне дидактична гра. Ґрунтується на автодидактизмі (самонавчанні) та самоорганізації дітей;

2) гра-заняття (гра-вправа). Провідна роль у ній належить вихователю, який є її організатором.

Під час гри-заняття діти засвоюють доступні знання, у них виробляються необхідні вміння, удосконалюються психічні процеси (сприймання, уява, мислення, мовлення). Ефективне опанування знань і вмінь відбувається в практичній діяльності за активізації мимовільної уваги і запам'ятовування.

Оскільки більшість дошкільників логопедичної групи мало здатні до мовленнєвого самовираження, то їх ігрову діяльність варто спрямувати на подальше розширення та збагачення словника, вправлення дитини у вживанні мовленнєвих засобів, пропонуючи їй адекватні, зрозумілі, виразні, емоційно забарвлені зразки мовлення.

В ході роботи з дітьми в логопедичній групі вихователь використовує різноманітні види ігор.

Сьогодні деякі з них ми і розглянемо.

1. Пригадування органів артикуляції.

(Вчитель-логопед ставить присутнім запитання):

- Дітям необхідно знати, за допомогою яких саме органів вони можуть говорити, що саме допомагає їм розмовляти?
- Дайте, будь ласка відповіді на такі запитання: який головний орган артикуляції у людини? (*Язик*).
- Які частини язика виможете назвати? (*Кінчик, бічні краї, спинка, корінь*).
- Які артикуляційні органи беруть участь в утворенні звуків? (*Язик, губи, зуби, нижня щелепа, тверде піднебіння, м'яке піднебіння, голосові зв'язки, носова порожнина*).
- Як утворюється голос? (*Повітря проходить через голосові зв'язки, які то змикаються, то розмикаються*).

2. Артикуляційна гімнастика.

- Формування правильної вимови - складний процес. Щоб дитина навчилася правильно вимовляти складні звуки, її органи артикуляції повинні чітко виконувати рухи, переходити від одного положення до іншого. Всьому цьому вчить артикуляційна гімнастика.
(*Даються рекомендації щодо її проведення: «Слід займатися щодня по 5-10 хвилин, вправи виконуються перед дзеркалом, повільно, потім темп збільшується, періодично дитині слід задавати питання: «Де знаходиться твій язичок?» Всі вправи проводяться чітко фіксуючи рухи. Вправи поділяються на динамічні (рухливі) та статичні (коли органи артикуляції знаходяться в одному положенні і не рухаються)». Учасники тренінгу переглядають презентацію «Артикуляційна гімнастика. Казка про Чарівний язичок». В ході перегляду педагоги виконують артикуляційні вправи.*)

3. Розвиток фонематичного слуху і сприймання.

- Важливим елементом логопедичних занять є розвиток фонематичного слуху і сприймання.

- І зараз ми спробуємо побути на місці дітей і пограти в ігри, в які наші діти граються на логопедичних заняттях та на заняттях з розвитку мовлення.
- **Гра «Придумай риму на слово».**
- Перед вами перевернуті предметні малюнки, вам необхідно буде вибрати малюнок, поглянути, що там зображено і придумати риму на слово.
- **Гра «Хто тебе покликав?»**
- А тепер пограємо ще в одну гру. Всі учасники гри стають в коло, один учасник стоїть в колі. В нього зав'язані очі. Хтось один повинен покликати того, хто стоїть в колі. Завдання учасника в колі - відгадати, хто його покликав.
- **Дидактична вправа «Знайди помилку»**
- Педагогам пропонується знайти помилку у віршованих рядках.
- **РІ** к пішов гуляти в сад.

Не дійшов, бо повз назад.

- Кинула шишку на мене зозуля.

В мене на лобі з'явилася **Ку**ля.

- Ми з братом лісники від роду:

Пиляєм **п**Алкою колоду.

- Я вдягнув новий Салат,

А він виявивсь до п'ят.

- Пригріло сонечко як слід —

І на Дніпрі розтанув Дід.

- Мені мама до сніданку

- Подає солодку Банку.

4. Формування правильної вимови та дикції.

- Щоб говорити чітко, красиво, правильно та виразно необхідно формувати правильну вимову та дикцію.

- **Гра «Хто швидше скаже скоромовку?»**

- Пропоную пограти в гру. Перед вами картки, на яких написані скоромовки, вам необхідно наосліп обрати скоромовку, і потім промовити її якнайшвидше.

5. Ігри на автоматизацію, диференціацію звуків.

- А тепер перейдемо саме до постановки звуків. Адже ця робота є найскладнішим етапом формування правильного мовлення.

- Процес постановки звуків складається з 4 етапів :

• Підготовчого (виконуються артикуляційні, дихальні вправи)

• Постановки звука (формуються правильні артикуляційні уклади)

• Автоматизації звука (звук автоматизується, закріплюється в складах, словах та реченнях)

- Диференціації звука(часто діти плутають звуки, і цей етап необхідний для того, щоб діти чітко могли вирізняти поставлений звук серед інших звуків)
- **Гра «Всюдихід» (використовується на етапі постановки звуків)**
- Пропоную пограти в гру. Перед вами на екрані всюдихід. Він буде рухатись лише тоді, коли ви будете промовляти звук [p]. А говорити цей звук необхідно лише стільки, скільки буде рухатись наш всюдихід.
- Як я вже повідомила, автоматизація звука відіграє важливу роль під час роботи над закріпленням звука. Автоматизуються звуки в складах, словах, реченнях.
- **Гра «Веселий снігобол» (використовується на етапі диференціації звуків)**
- Важливим етапом є і диференціація звуків. Адже є діти, які плутають звуки. Важливо вміти розрізняти звуки, і не плутатись при їх вимовлянні.
(Педагоги переглядають презентацію та грають в гру «Веселий снігобол». Гра на розрізнення звуків [з]-[с])

6. Розвиток дрібної моторики рук.

- Ще одним важливим етапом на кожному логопедичному занятті є розвиток дрібної моторики, адже багатьма лікарями та вченими доведено, що розвиток дрібної моторики тісно пов'язаний з розвитком мовлення – чим краще розвинені пальчики дитини, тим краще вона буде розмовляти. Для розвитку дрібної моторики

використовують такі ігри – ліплення, малювання, письмо, складання мозаїки, пазлів, ігри з піском, глиною, тістом, шнурування шнурівок тощо.

- Пропоную зараз зробити **масаж рук** (за допомогою горіхів, шишок, дерев'яних паличок)
- **Гра «Розімни свої пальчики, і виклади образ дитини»**
- Шановні педагоги, всі ви знаєте, що найголовніше в нашій роботі – це наші діти. Хочеться згадати слова В.О.Сухомлинського:
“Що найголовніше було в моєму житті? Без роздумів відповідаю: виховання, навчання дітей, а також любов до них.»
- Я вам пропоную трохи погратись, розім'яти свої пальчики. Вам необхідно розділитись на групи. Групи будуть виконувати завдання:
  - 1 - викласти мозаїкою дитину
  - 2 – намалювати дитину
  - 3 – виліпити з пластиліну дитину
- І наостанок я хочу побажати вам всім успіхів у вашій роботі, творчого натхнення, і пропоную трішки порелаксувати. (Логопед пропонує педагогам понюхати і випити фіточай і понюхати релаксаційні фіто подушечки. Все це відбувається під класичну музику).